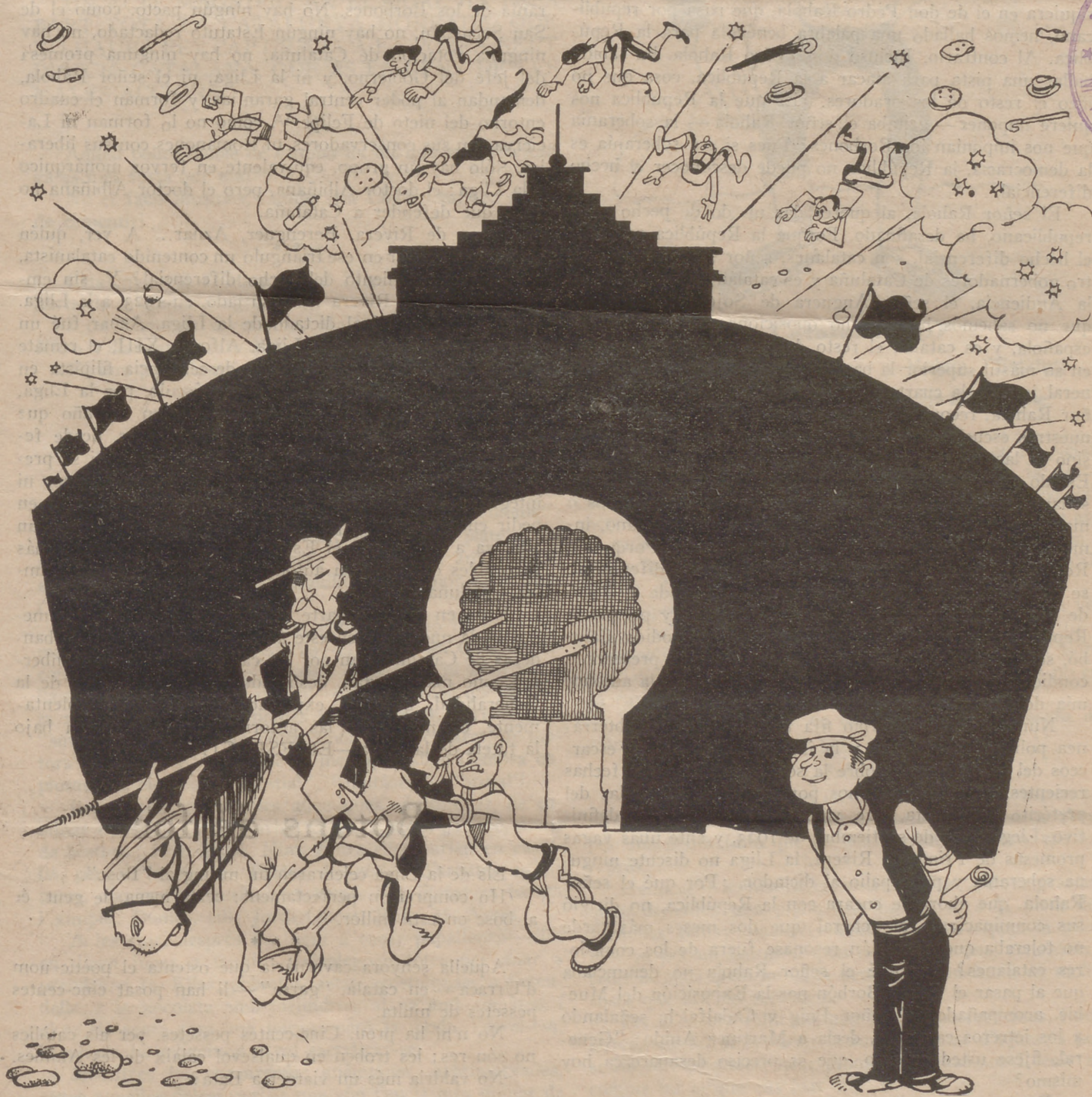




LA CAMPANA DE GRACIA



La "corrida" de l'Estatut

—Aquest miura,
no l'atura ni en Maüra...

La Campana de Gràcia

Redacció i Administració:
LLIBRERIA ESPANYOLA
Rbla. del Mig, 20 - Telèf. 18692

SETMANARI POLITIC

PREU: 15 CENTIMS

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:

Fora de Barcelona { Espanya . . . 1'50 ptes
cada trimestre. { Estranger . . . 2'50 »

NÚMERS ATRASSATS: DOBLE PREU

Contra la política de la Lliga

“La Noche” fa una bona tasca republicana. Ja la feia en temps de la dictadura, diguin el que vulguin quatre republicans (?) de cartó. L'altre dia publicava un article que—“La Noche”, com tots els diaris de la nit, no arriba a molts pobles—creiem convenient reproduir:

“UNAS PALABRAS INOPORTUNAS. — FECHAS Y SOBERANIAS.—Hemos leído, minuciosamente, los discursos de los oradores regionalistas, pronunciados en el Teatro del Bosque, y en ninguno de ellos, ni siquiera en el de don Pedro Rahola, que pasa por republicano, hemos hallado una palabra benévola para la República. Al contrario. Incluso don Pedro Rahola, ha sabido hallar una pista para atacar a la República, cosa que no hizo el resto de los oradores. ¿Es que la República nos quiere imponer — gritaba el señor Rahola — la soberanía que nos imponían los Borbones? Pues si esa soberanía es la democracia, la República no puede desconocer el hecho diferencial.

El señor Rahola, al querer dar un do de pecho anti-republicano, ha desafinado. Porque la República reconoce el hecho diferencial, son catalanes, señor Rahola, los cuatro gobernadores de Cataluña y es catalán el presidente de la Audiencia, el señor Anguera de Sojo, precisamente, que no sabemos haya hecho oposiciones a la judicatura española, y es catalán el resto de la Universidad, que ve en su mástil superior la bandera catala, y es catalán el general jefe de la cuarta División. Porque la República, señor Rahola, reconoce el hecho diferencial de Cataluña, en nuestras escuelas, no en las particulares, como usted dijo, sino en las oficiales, en las del Ayuntamiento, y en las del Estado, patrocinadas por el Ayuntamiento, se da ya la enseñanza en catalán, y cuando a alguno de los maestros o maestras se le escapan algunas palabras en castellano, inmediatamente suena la advertencia temerosa. Porque la República, señor Rahola, reconoce el hecho diferencial, se producen un rosario de hechos que van desde el Pacto de San Sebastián a la votación del Estatuto, y porque la República reconoce el hecho diferencial, ha podido Cambó, señor Rahola, afirmar que nunca se habían presentado condiciones tan favorables para la obtención de la autonomía de Cataluña.

Nunca... Este adverbio fija toda la falsa y subterránea política de la Lliga y la inoportunidad de los escarceos del señor Rahola sobre la soberanía. Hay tres fechas recientes, para no entrarnos por las ya desdibujadas del pretérito catalanista, que valorizan ese “nunca” definitivo. Llega el 13 de septiembre de 1923, y ante unas vagas promesas de Primo de Rivera, la Lliga no discute ninguna soberanía y pone palio al dictador. ¿Por qué el señor Rahola, que ahora se encara con la República, no dirigió sus conminaciones al general que dos meses más tarde no toleraba que el catalán resonase fuera de los comedores catalanes? Por qué el señor Rahola no denunciaba que al pasar el último Borbón por la Exposición del Mueble, acompañado del señor Puig y Cadafalch, señalando a los letrados catalanes, decía a Martínez Anido: “General, fijese usted en esto, que es preciso desaparezca hoy mismo?”

Esta es una fecha. 1930 es otra. Caído el dictador, Cambó se erige en patrón político de España. La bandera catalana puede ser exhibida, pero siempre al lado de la española.

Y el rey de entonces llega a Barcelona, ¿Se le pregun-

ta por esa soberanía que atormenta al señor Rahola? ¿Se le interroga por qué se impone la compañía de la bandera nacional a la catalana? No. El descendiente de Felipe V recibe el homenaje de la Lliga; y “La Veu”, ante los augurios de concesiones, pide a los incrédulos que se corran los riesgos de la concordia, de esa concordia que se ofreció a don Alfonso y que niega a la República.

Llega otra fecha. Abril de 1931. Toda España está contra don Alfonso. Los más benévolo, los monárquicos doctrinales, le voccean como Ossorio y Gallardo: “¡Abdicación!” Cambó, con la Lliga, al revés, le gritan: “¡Resiste!” Nadie, ni el señor Rahola, ni ningún regionalista, piden separación de soberanías; al contrario, sostienen la soberanía de los Borbones. No hay ningún pacto, como el de San Sebastián, no hay ningún Estatuto redactado, no hay ninguna votación de Cataluña, no hay ninguna promesa del jefe del Gobierno, y ni la Lliga, ni el señor Rahola, demandan al poder central garantías, y forman el cuadro entorno del nieto de Felipe V, como no lo forman ni Lacierva con sus conservadores, ni Romanones con sus liberales. Sólo hay un grupo, equivalente en fervor monárquico a la Lliga: el doctor Albiñana, pero el doctor Albiñana no tenía que defender a Cataluña.

Primo de Rivera, Berenguer, Aznar... A ver, quién es capaz de meter en ese triángulo un contenido catalanista, con el reconocimiento del hecho diferencial? Y, sin embargo, Primo de Rivera vió a su lado, en 1923, a la Lliga. Berenguer gobernó al dictado de la Lliga. Aznar fué un pseudónimo político de la Lliga. Alfonso XIII, el remate de ese triángulo, que ratificó su descendencia filipista en Barcelona, fué defendido, en su crepúsculo, por la Lliga, con ardor impolítico incomprensible. Y en un año que duró la colaboración regionalista con el poder, desde febrero de 1930 a abril de 1931, no se defendió, ni se presentó, ni votó ningún Estatuto, máximo ni mínimo, ni íntegro ni fragmentado. ¿Por qué, pues, ese encono en pedir cuentas a la República, bajo la cual, al cabo de un año, va a ser votado el Estatuto, en las condiciones más favorables que para su autonomía ha tenido, según Cambó, Cataluña?

Esto, en ninguna parte de la tierra es leal. Lo es menos en la nuestra, y en este abril de 1932, cuando las banderas de Cataluña van por las calles, no pidiendo la libertad, sino más libertad, desfilando ante el presidente de la Generalidad, que fué expulsado de Cataluña violentamente, estando todas las autoridades de Barcelona bajo la tutela de la Lliga.—EL ESPECTADOR.”

Botons de foc

Els de la Lliga celebraren un míting al “Bosc”.
Ho comprenem perfectament: certa mena de gent. é: al bosc on està millor.

Aquella senyora cavernària que ostenta el poètic nom d'Urraca — en català, “garsa” — li han posat cinc-centes pessetes de multa.

No n'hi ha prou. Cinc-centes pessetes, per als catòlics no són res; les troben en qualsevol calaix de les Animes. No valdria més un viatget a Bata?

A Bilbao, en una col·lisió entre catòlics i republicans, es dispararen uns dos-cents trets.

Quina mena de privilegi tenen els catòlics de Bilbao — eterns pertorbadors de l'ordre — per a no ésser castigats?

També són catòlics, amb la col·laboració del cavernari Gil Robles, els que han portat un dia de sang a Palma de Mallorca.

Cal que el Govern de la República deixi de banda la tolerància que té amb aquesta gentusa, i sàpiga castigar. Si no, castigarà el poble.

Unes paraules de Lluís Bello: "...la vileza recaída luego sobre Barcelona fué causa de su difamación, y para colmo de su ignominia, el dictador llegó incluso a darle un premio por su mansedumbre, y algunos de los que intervinieron en tantas miserias serán hoy republicanos."

Un d'aquests "republicans" és el senyor "Joaquín" Montaner, el de l'Exposició.

L'HOMENATGE A LLUÍS COMPANYS FOU UN ACTE DE CORDIALITAT I DE FERVOR I D'ADHESIÓ.

UN ACTE MAGNÍFIC, EN EL QUAL HA PRES PART TOTA LA CATALUNYA HONRADA, QUE NO HAURÀ FET CAP GRÀCIA A LA POBRA GENT D'ACCIÓ CATALANA, QUE ÉS LA GENT DE LES MALES ACCIONS.

Aquell pobre diable de Cambó ha dit que avui "la Lliga és més forta que mai".

No et facis il·lusions, Cambó. La Lliga, i tu, feu pudor de cementiri.

Catalunya vol l'Estatut. I la Lliga s'uneix als cavernaris de la minoria agrària.

I un d'aquests cavernaris, Martínez de Velasco, amb Royo Villanova i tants d'altres, és un enemic de l'Estatut. Ni una paraula més.

El club

Aquest és un club de tennis amb pretensions de club anglès. Els membres que l'integren poden a "colònia": aquella mena de gent que a l'estiu infesten les platges i la muntanya i que amb gramoles rogalloses i amb danses epilèptiques pertorben la tranquil·litat i serenor de la mar i del camp.

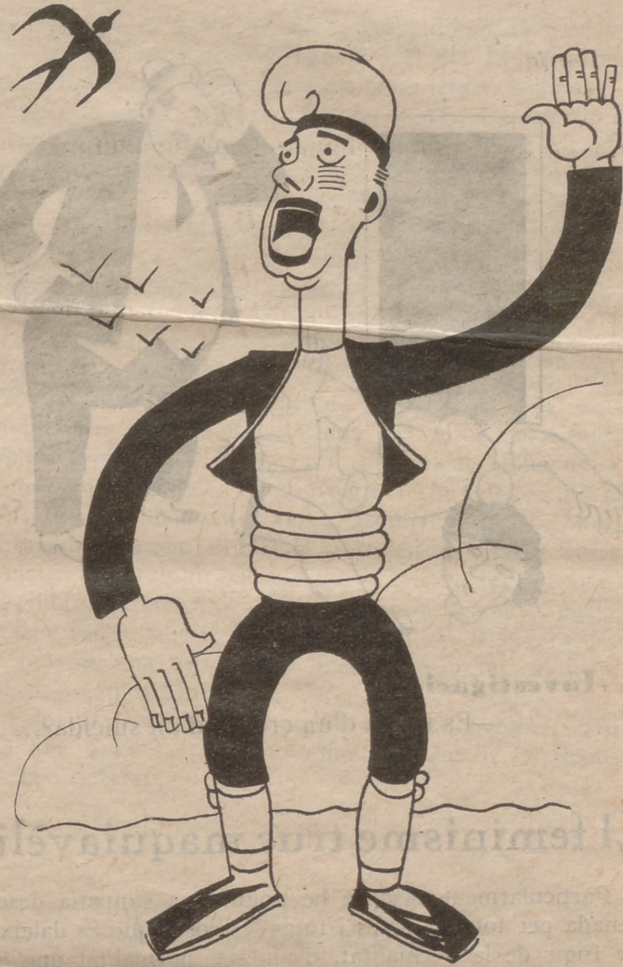
L'element masculí—aquest epítet mai no ha estat tan mal emprat com en aquest cas—el forma un estol de xicotets de testa clenxinada i oliosa, de samarreta amb tanca llampec i pantalon blanc de dril—que és la roba que aguanta més les rentades—i només sap parlar de "drives", de "smashes", d'alguna aventura amorosa de cabaret, de motors i de balls. El seu lèxic és incompreensible i empra copiosament els mots: "bestial", "fantàstic", "brutal".

Les xicotetes, unes noies anèmiques, cloròtiques, de caminar i posè de Gretà Garbo, es diuen, totes gairebé, noms de bestiola: Fifi, Mimí, Niní. Entre elles parlen en castellà, perquè fa més fi. Parlen de modes, d'artistes de cinema, d'amors romàntics i ensucrats i de literatura barata i ximple: Dumas, fill; Jordi Ohnet, Ruby M. Ayres.

A les cinc, després de jugar a caçar papallones—elles en diuen jugar a tennis—, s'apleguen totes per anar a prendre el te. Elles, pobretes, estan acostumades a l'escudella, a la xocolata amb melindros, al pa amb tomàtec, i el te els senta com una purga; però la moda, l'esveltesa, la silueta ho exigeixen, i cal sacrificar-se.

Nosaltres les esguardem: anèmiques, esprimatxades, sense aquelles dolces corbes que són l'encís més preuat de la dona, i pensem que, en lloc del te, els faria més profit un biftec amb patates.

De tant en tant puja al club un xicot que se les dona de sportsman. Aquest xicot té un automòbil que està em-



La veu de Catalunya (1)

—Volem l'Estatut!

(1) Aquesta veu no és la de la Lliga, sinó la del poble.

peltat de llagosta, i és tan esbojarrat com el seu propietari. Abans d'entrar al club, el pseudo-sportsman fa runcar el motor del cotxe perquè tothom s'adoni de la seva presència. Arriba amb el cotxe brut, empastifat de fang i amb el radiador fumejant. Els xicotets i les noies s'apleguen al seu voltant, i ell amb aire d'home important diu: "Acabo de fer els cent trenta".

Després entra al vestuari, on nosaltres ens estem vestint, i se'ns adreça tutejant-nos. El tractament de tu és cosa obligada en aquest club. Ells, els Tildens, els Borotras, diuen que això fa "modern", però a nosaltres no ens fa cap gràcia.

Ens parla del cotxe, de negocis, de diners, i acaba de manant-nos cinc pessetes per comprar benzina.

Nosaltres, malgrat les nostres bones intencions, encara no som prou refinats quant a educació tennística. Avui, per una petita falta que no hem acabat de veure, ens han reprès.

L'educació tennística consisteix a dir "pelota gràcies" quan demaneu una pilota que ha entrat a la pista dels jugadors veïns; consisteix a dir "perdón" quan la pilota se'n va per un indret al qual no la menàveu; consisteix a cedir la pista quan no us la demanen; consisteix en moltes coses que ara no recordem.

Per la nostra falta ens han fet mil observacions, i nosaltres, per tal de no ferir la susceptibilitat d'aquestes persones tan educades, hem promès esmenar-nos i tenir en compte tot el que ens han dit.

En sortir del club, els mateixos individus que ens han parlat d'educació tennística, no han contestat el nostre: "adéu-siau". Fora de les pistes, l'educació, la civilitat, la cortesia no existeixen per a ells.



Investigacions

—Es tracta d'un crim o d'un suïcida?...

El feminisme truc maquiavèlic

Particularment, sempre he tingut una simpatia desenfrenada per tots els actes i totes les coses que es daleixen per fugir de la normalitat, d'aquesta normalitat que ens hem imposat a la vida i que a mesura d'ésser natural i lògica, esdevé grisa i monòtona com qualsevol cursa de gossos conillers.

Seguir el camí de la normalitat, és fer-se esclau de totes les estupideses i totes les hipocresies de l'hemisferi; seguir el camí de la normalitat de la gent és fer vots al reuma, a la neurastènia i a l'oli de fetge de bacallà.

Sempre m'han enlluernat més les gestes de qualsevol èmul del Quixot, que no pas totes les gansades embafades de sentit comú del més patriarcal dirigent d'una Lliga Moralista, per exemple.

Ara, després de fetes aquestes lleugeres consideracions, gairebé és per demés anotar que sóc un fervent entusiasta d'aquest moviment feminista dels nostres temps, cada dia més accentuat...; i en sóc un entusiasta, perquè representa un agut més en el pentagrama de la nostra vida quotidiana, perquè respira uns aires de novetat que són els aires que més ens convenen respirar, si no volem conèixer la neuràlgia de l'avorriment. Jo, però, en tinc un concepte personalíssim, del Feminisme; m'imagino que el seu iniciament deuria començar en un Dilluns de Pasqua—aquells Dilluns tan plens de sol que tots coneixem—, i que totes les bones famílies barcelonines acostumen anar-se a avorrir unes quantes hores al camp i a sofrir una colla d'incomoditats tot saltant a corda i cantant cançons de les més banals i poca-soltes...; m'imagino una xicoteta rossa i prima com un fil d'or, amb una brusa voleiadissa i amb unes espadnyes blanques i nítides amb un papalló brodat, que de cop-i-volta es deixa anar violentament del braç del seu xicot—cansada ja de sentir una colla de vulgaritats de les més afroses—, i aprofitant un moment de descuit d'un ciclista que ha deixat la bicicleta arreconada a la voravia de la carretera, a la recerca d'una farigola florida que li feia l'ullet; puja a la màquina d'un salt, sense ordre ni concert, i s'enfila muntanya amunt a grans gambades, entre l'astorament general de la família, que jura i perjura una colla de vegades que la pena és la primera vegada que ha pujat en bicicleta.

Sense aquesta espontaneïtat, no puc comprendre el Feminisme, i així crec que deuria començar el primer pas de l'evolució de la dona, d'aquesta evolució que les ha portat

al camp de "tennis", al "futbol", al "Basket", al llançament del disc, i ara, en els darrers temps, a les redaccions dels periòdics i a aquest batibull putrefacte que uns quants senyors enlevitats i solemnement "oques", han tingut l'acudit de dir-ne Vida Política.

Dec confessar sincerament que aquesta intervenció de la dona en totes les coses del viure, em distreu enormement, i trobo que ben mirat és més agradable contemplar les piruetes i els salts d'una xicoteta infinitament alada que s'esforça per a batre un rècord en qualsevol esport, que no pas aquella noieta innocentona i decadent—de totes les cançons i cuplets de la Raquel Meller—que es passava la joventut sargint mitjons i guardant el secret de les seves línies perquè un dia llunyà fossin violades barroerament i sense cap mica d'elegància.

Confesso que em diverteixen més tots aquests discursos enfarfegats i totes aquestes propagandes a favor d'un ideal polític que propulsen les feministes solterones i baronívols, que no pas totes les moixigangues xopes d'amargor d'aquestes mateixes dones baronívols de físic i solterones d'esperit que abans es distreien urdint tot un teixit tenebrós de casaments de conveniència.

Darrerament, uns quants senyors dels que es prenen totes les coses amb un grau màxim de bona fe, han iniciat una lleugeríssima campanya contra el feminisme.

No val la pena. Sens dubte aquesta campanya ha estat motivada per la intervenció de les femines en coses conceptuades com a més transcendents que l'esport, la dansa i la cultura física.

Jo, francament, sense voler presumir d'un snobisme dels més xarolats i enlluernadors, reconec que el pànic que els ha motivat aquesta pseudo-reivindicació femenina és de bon tros immotivat i completament innocent...; i sens dubte és perquè nosaltres no hi hem cregut mai, en el feminisme com una cosa seriosa o com una voluntat atorolladora.

Sempre he cregut que la dona, amb aquest conjunt d'es-tridències policromades—i per mi de molt bon gust—no perseguia altre objectiu que envernissar-se amb les novetats més exòtiques i extravagants. Considero el feminisme com un nou carmí, com una nova crema per al cutis o com un nou rímel. És una coqueteria més, però així com hi ha coqueteries menyspreables i repugnants, coqueteries que respiren un buidor incomparable i un mal gust definitiu: aquesta crec jo que és bastant encertada i que com a truc maquiavèlic per engrescar aquests pobres faunes que han tingut la ironia i la diplomàcia de designar-nos amb el nom de "sexe fort", serà d'uns resultats força positius, com ja es va veient en aquesta colla de bones fes que d'ençà que han concedit el vot a la dona no paren de llençar esgarips, i entenen el feminisme com un exèrcit disciplinat, conscient i poderós... Són les primeres víctimes de la coqueteria d'aquestes pobres dones que ho sacrifiquen tot per fer-se una mica interessants. D'aquestes dones que en un instant determinat ens han mostrat tota la magnífica opulència de les seves cames retallades sota una faldilla curta i incitant, i després quan ja no eren un secret per a ningú, les han tornat a amagar amb un gest delicat i ple de rubor... I de la mateixa manera, amb la mateixa inconsciència plena d'encant que es maquillen, que s'envernissen les ungles, que s'ondulen, escriuen, fan versos, juguen al "tennis", practiquen la natació, i encara els queda un lleure per a fer de diputat.

Per això no creiem en el feminisme. Perquè en el fons totes les senyores tenen una ànima de les més líriques i un cor de pinyol de préssec.

Perquè per més que s'esforcin, s'enlluernen més aviat davant el cabell onejat d'un John Gilbert, que de l'art d'un Emil Jannings; perquè prefereixen un tango de Carlitos Gardel a una simfonia de Beethoven, i una novella de Pedro Mata a tota l'obra shakesperiana.

Les dones, que abans se les havien donades per tenyir-se de ros, ara es tenyeixen de feminisme.

F. SERRA I NOVAS

Al mateix nivell

Abans, uns quants anys enrera, quan cometien una bestiesa qualsevol, deïem: "Això, a l'estranger, no passa". Teníem els estrangers com uns déus de cultura i civilització. Avui ens adonem que la consciència de l'home, sigui de fora casa o no, és tan roïna com la nostra.

Vegem, si no, el fet del "Chaco".

El "Chaco" és un transport de guerra argentí que va passejant pel món unes desferres humanes que ningú no vol.

Aquestes desferres són homes amb vida, homes que no són ni lladres ni són assassins. Homes que, equivocats o no, professen idees comunistes i anarquistes, i, "naturalment", fan por.

Aquest transport de guerra corre de port en port, i tothom s'aparta d'ell com si fos un vaixell-llatzeret, de gent empestada, de gent infecta.

El món—aquest món que ens pinten civilitzat i generós—no té un plany per a aquests éssers que, si arriben a poder desembarcar, han de tenir encara unes idees més violentes i avençades. Han d'odiar els homes de totes les races i de totes les nacions.

La llibertat d'idea en l'home, no és un delictes enlloc. Així ho diuen en totes les Repúbliques; així ens ho pinten els que no sabem, no comprenem quin concepte en tenen format, d'aquesta llibertat amb límits, d'aquesta llibertat de "senyor".

La generació actual la componen una multitud que no capeix a bastament el pecat en què incorre en tolerar les injustícies que fan els seus respectius governs.

La nostra generació ja passa d'inconscient i estulta; ja és inhumana i ximple; ja és una generació sense cor.

Consent—encara!—monarquies i dictadors; atorga el seu vot i vot a polítics d'esperit bèl·lic i rancuniós—vegi's, si no, el cas Hitler—. Contempla impassible com als seus mateixos ulls es forgen i preparen guerres que no seran llunyanes, guerres que no han d'aconduir-nos a res digne i honorós.

Aquestes mateixes multituds que segueixen al peu de la lletra les modes, les danses—això sense cap importància que més tard infecta el món—, ens han encomanat el seu temperament fred i rígid; ens han fet homes sense sentiments, sense amor.

Nosaltres també hem rebut la visita del "Chaco" a Barcelona. Nosaltres tampoc no ens hem compadit d'uns pobres que van pel món demanant caritat de consciència i una mica de germanor.

La nostra gesta ens posa al nivell de totes les altres nacions.

Ja no som homes retrògrades.

Ja som també déus de cultura i de civilització.

AGUSTÍ COLLADO

Un 12 i 14 d'abril a Serdanyola

La majoria Republicana de l'Ajuntament de Serdanyola acordà en sessió pública, amb assistència dels elements liberals de dita població, que emplenava l'espaiosa sala de sessions, la destitució del Secretari de l'Ajuntament, "excel·lent correligionari" de l'Ajuntament de la Dictadura, i fou nomenat el veterà republicà, amb cèdula de sacrificis en defensa dels Ideals de República: Ciutadà Joaquim Marinello, què en temps de la Monarquia fou destituït de tres Ajuntaments per assumptes "Electoral", no volent mai fer el joc dels cacics en pro de la candidatura monàrquica; però molt cara pagà la seva lleialtat al seu Ideal, i treballà en defensa de la República, i fou destituït de Masquefa, Sant Quirse de Terrassa i Santa Perpètua; fou calumniat pels cacics de coses infamants; per falta de sinceritat i noblesa; i disfressà l'atropell. Tot això pot donar-ho per ben sofert amb la gesta noble que l'Ajuntament de Serdanyola li paga dient-li: "Vós, Marinello, quedeu nomenat Secretari". I avui, dia 12 d'abril,

fa un any que el poble de Serdanyola digué als cacics: "Se us ha acabat el vostre regnat; i el dia 14 prendreu possessió del càrrec que ja feia 10 anys teníeu sol·licitat". I així succeí; un grup de republicans anaren a buscar-lo a casa seva i el presentaren a la Casa Consistorial; l'Alcalde i Regidors republicans li donaren la benvinguda amb les següents paraules: "Per haver estat perseguit de la monarquia, la majoria Republicana d'aquest Ajuntament us nomena Secretari i en preneu possessió".

Aquesta gesta els Ajuntaments de tota Espanya tenen el deure d'imitar-la pel bé de la República.

Al mateix dia 14, els Republicans del Poble celebraren l'Aniversari de la Segona República amb un sopar al "Bar Salla", amb assistència de l'Alcalde i Jutge Municipal i els Regidors de la majoria Republicana i la Junta del Centre Republicà Federal. Hi hagueren parlaments allusius a l'acte que es celebrava, i en mig de la festa es presentà el Diputat a Corts Eduard Layret, acompanyat del consuegent republicà Feliu Prats, de Sabadell. Hi hagué entre els concurrents gran alegria per tan grates visites, i obligaren el ciutadà Layret a dirigir la paraula a la concurrència. En acabat fou aplaudit; i felicità l'Alcalde i Regidors per haver reparat una injustícia nomenant Secretari al lleial republicà Joaquim Marinello.

Un aplaudiment a l'Ajuntament de Serdanyola; i ara caldria que tingués força imitadors, per bé de la República i la Llibertat.

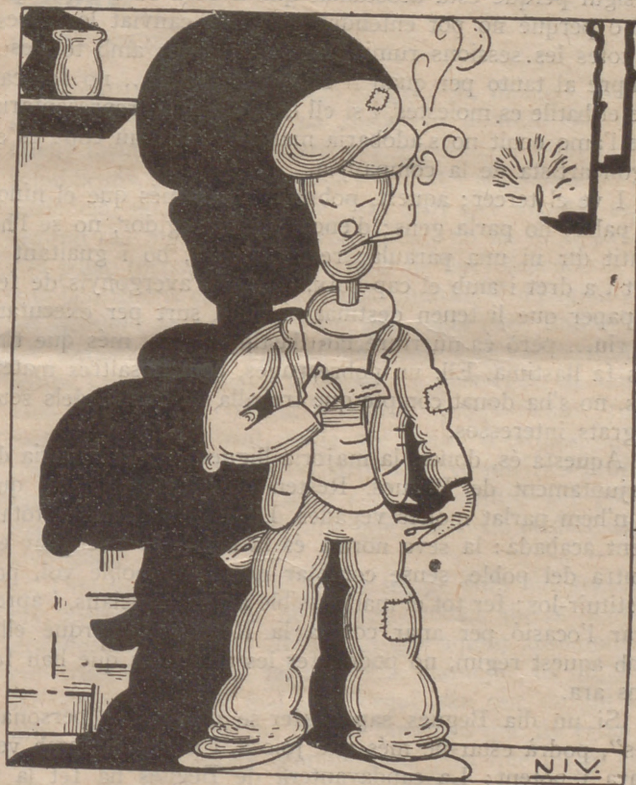
E. GENÉ

Flors de neu

Quan de ton rostre la blancor m'encanta,
no sé si haurà estat obra de Déu,
que tes galtes ostentin dues roses
vivint entre la neu.

Flors d'alegria que l'amor inciten,
sensibles com les fibres de ton cor,
deixa que d'un petó sentim l'ardència,
matisant-se en encesa vermellor...

AMADEU DORIA



Carta de l'amic

—Estic en un carrer sense sortida...
—I jo també; fins d'ací quinze dies..!

Una mica més d'història

Novament hem de ressenyar el que en una setmana ha esdevingut en aquest poble; i si el lector no es cansa, podrà, amb el temps, fer una petita història de Begues, i podrà veure com els cacics fan el mateix que en tots aquells pobles on té majoria la Lliga.

Dijous passat la minoria esquerrana presentà a la sessió municipal una protesta en la qual, després de fer constar les injustícies que són fetes al poble, ja sigui per part del batlle com també del secretari, acabaven demanant la dimissió i "cese" immediat d'aquests dos senyors. Després de preguntar el batlle si volien que constés en acta, manifestà que ja contestaria. —Què vol contestar? —Que potser s'ha cregut que té raó? —Que potser es pensa que som en aquell temps que el senyor Bertrand feia i desfeia tot el que més bé li semblava? —Ja s'ha acabat tot allò!

Encara que tingui majoria a l'Ajuntament, sols pot fer-la servir per fer-se valer les seves maleses; com sigui la destitució d'aquells empleats que no pensin com ell. Ja sigui també perquè no es pugui parlar mai de millores ni d'escoles, etc., etc.

El batlle de Begues, portat per un regidor que fa una colla de temps que no ha anat a sessió, sembla talment que faci els putxinel·lis; ara, que ell no els fa: ell només estira la corda per fer ballar al seu gust els altres regidors que l'acompanyen.

Aquests són tres; i els diem homes, perquè el seu aspecte és d'ésser-ho; però consti que els fets no ho són.

El primer, que és un home que tenia moltes ganes de tenir vara de "mando" i sempre es posa al costat de la Presidència, per fer-se el càrrec que realment ho és, s'està vanant que ell posa la pau i concòrdia al Municipi, car sense les seves instruccions, allò seria una olla. A aquest home ens resta dir-li que viu equivocadament; encara no s'ha donat compte de ço que hi fa, al Municipi; i perquè ho sàpiga, ara li direm: "No fa res més que dir el que li manen que digui, o, quan no, dir ço que ja han dit els altres; en una paraula, és el primer actor de la companyia dels putxinel·lis que dèiem, i té l'avantatge que representa el paper a les mil meravelles.

El segon enraona molt poc; se li veu a la cara que en l'època de la Dictadura representava la justícia; aquest, ja sigui perquè està acostumat que a casa seva fa el que vol o perquè no pot entendre com han canviat les coses, en totes les sessions rumia, no sabem què; amb tot, està sempre al tanto per quan li estirin el cordill... no fos cas que el batlle es molestés, i si ell es molestava, representaria que l'amo ocult no s'adobaria mai. Dit tot d'un cop: és el segon artista de la companyia.

I ve el tercer; aquest, pobret!, no és més que el ninot de palla; no parla gens; d'ençà que és regidor, no se l'ha sentit dir ni una paraula; resta assegut, bo i guaitant a tort i a dret i amb el cap baix, com si s'averonyís de fer el paper que li tenen destinat; i quan surt per executar-lo, riu... però és un riure tan llàstimos, que, més que tot, ens fa llàstima. Ell, un pobre pagès, com nosaltres mateixos, no s'ha donat compte que treballa en contra dels seus migrants interessos.

Aquesta és, doncs, la majoria lliguera i reaccionària de l'Ajuntament de Begues. Resten dos regidors més, que ja n'hem parlat moltes vegades. La seva obra resta totalment acabada: la seva norma és la següent: Treballar en contra del poble, sense comptar que si el poble vol, pot destituir-los; fer tot el mal possible als seus esclaus, i aprofitar l'ocasió per anar contra la República, perquè ells, amb aquest règim, no poden fer les atrocitats que han fet fins ara.

Si un dia Begues sap desfer-se d'aquests "personatges", podrà estar-ne més que joiosa, i podrà dir amb veu clara i potent: La capdavantera de Begues ha fet la fi de l'últim Borbón, que és la que necessita, perquè els homes que es burlen de la llei republicana com ells, no necessiten altra cosa.

Begues, abril 1932.

Correu de l'Estranger

LA ITÀLIA FEIXISTA

E. Vandervelde, en un breu viatge per Itàlia, ha recollit unes interessants impressions de la Itàlia d'avui, la Itàlia feixista.

La seva opinió, confirmada fins ara per gairebé tots els observadors intel·ligents, és que, en definitiva, l'acció del feixisme resta, malgrat tot, molt superficial.

Si haguéssim de creure la Premsa italiana, totalment sotmesa a la Dictadura, ens imaginariem que el poble italià, gairebé sense excepció, viu en un etern paroxisme nacionalista, ple d'entusiasme histèric en pensar que el Duce, impecable i infal·lible, el condueix, amb inexorable rectitud, envers els més gloriosos destins.

En realitat, però, el poble a Itàlia no és feixista. Viu en mig de la més gran indiferència, i Mussolini manté la seva dictadura mitjançant un règim de terror.

Mentrestant, la situació del país és greu. La revalorització excessiva de la lira ha tingut per a tothom conseqüències molt dures i, sens dubte, a la llarga, desastroses.

La vida és cara. Els turistes són explotats descaradament. Fins a les esglésies, obertes arreu per a tothom, hom ha de pagar una lira per a entrar-hi.

En el camp intel·lectual, en el qual la llibertat és tan necessària per a viure com l'aire i la llum, el feixisme ha fet un mal irreparable en anul·lar moralment els uns, en forçar els altres a exiliar-se.

En l'ordre econòmic, sobretot, ha agreujat la crisi mundial amb les seves despeses de caràcter sumptuari, amb la seva política monetària de prestigi, amb una fiscalització més vexativa i més devoradora encara que la dels règims precedents.

I en tots els ordres, en suma, ha deixat Itàlia amb les mateixes febleses, amb les mateixes misèries, amb els mateixos vicis, sense millorar-la, realment, en fes de positiu o d'important.

El punt neuràlgic de la política espanyola: Catalunya!

En les inacabades pàgines de la Història d'Espanya, des dels albors de la reconquesta i passant per l'Edat Mitjana fins als nostres dies, en la major part dels fets i de les accions que s'hi esmenten, es veu d'una manera marcada i sobresortint per sobre de les altres, les gestes i les accions que per mitjà dels seus homes Catalunya ha realitzat.

D'entre el conglomerat de races que formen les col·lectivitats de la península ibèrica, la més ferma, la més racial, la més activa i la més enèrgica pels seus fets i per les seves accions durant els segles de la seva llibertat i també de la seva esclavitut, és i ha estat Catalunya.

Abocada al balcó de la Mediterrània, que és el mirador d'Europa, i sentint en el seu rostre l'embat dels aires renovadors de més enllà de les fronteres i assistint d'espectadora a totes les commocions que s'han succeït en altres pobles i en altres terres, l'ànima i el caràcter de Catalunya s'han format d'una manera especial i han estat sempre ben diferents dels altres pobles d'Espanya.

Amb el cor encès pel sagrat foc de l'ideal i l'ànima trempada per l'amor a lo seu, Catalunya i el nostre poble han estat sempre una nació rebel en tota l'extensió de la paraula.

Jamai, en el transcurs dels segles, no s'ha volgut doblegar al jou de cap mena ni mai no ha volgut ésser vassall de ningú. La seva història tèrbola i agitada bé ens en conta, de gestes de guerra i de lluita, ja que cada full i cada pàgina és una gesta de lluita, de rebel·lió i de protesta contra els tirans i els invasors.

Fins quan vençuda pels Borbons i avassallada per reis despòtics, maltractada i perseguida pels homes dels go-

verns de Madrid, i ultratjada i insultada per la bava verinosa dels enemics de l'altra banda de l'Ebre, no s'ha sentit acovardida per res ni davant de ningú, i ha mantingut sempre viva la seva protesta i latent el seu esperit de rebel·lió.

I per això Catalunya i el seu poble, que, malgrat la posició geogràfica, està confinat en un recó de la península, a l'altra banda de l'Ebre, és el centre de gravetat d'Espanya, perquè és un volcà d'impetuoses laves, que són les idees dels seus fills que cauen com torrentades cap a les altres contrades d'Ibèria.

En mig de la monotonia i de la grisor d'Espanya, és Catalunya el centre dinàmic que vibra i fa estremir les velles comarques i pobles adormits en la son ancestral de la ignorància i la senectud, perquè els aires de llibertat dels altres pobles de la terra i les idees de redempció humana que solquen pel món fan encendre en foguera gegantina el seu cor ple d'amor pel proïsme.

Malgrat l'estretor dels seus confins, ha estat i és avui encara Catalunya el punt neuràlgic de la política espanyola, de la vella política centralista i autoritària dels homes de Madrid, que amb les llurs reivindicacions i esclats de protesta els fa estremir mateix que angelets francmaçons.

I és també com l'àngel exterminador que, redreçant-se, imposant, planta cara als vells poders de vilisme i opressió, i els reclama i exigeix amb lleis, concessions, amb Estatuts, o amb lluites, la seva llibertat i la de les altres nacions d'Ibèria.

SALVADOR MAJÓ

L'últim plany de María Antonieta

En aquests moments inquiets
em recordo d'aleshores,
quan passava belles hores
en els perfumats bosquets
que talment semblaven fets
per amoroses batalles,
entre cançons i rialles,
i era un somni bell la vida,
passejant embadalida
en els jardins de Versalles.

Del sol les postes aquelles,
amb un crepuscle rosat
i el blau mantell estelat,
eren gaies meravelles.
He vist al món coses belles;
recordo mes esposalles
i veig, en mes acaballes,
que, de debò, la bellesa
només es troba compresa
en els jardins de Versalles.

I després les reunions
íntimes i familiars,
i aquells jocs i balls vulgars
amb ses grans animacions;
on, els més nobles barons,
la cadència de les balles,
feia oblidar les agalles;
i, sobretot, em plaïa
quan l'etiqueta fugia
en els jardins de Versalles.

Tot s'acaba per a mi,
alegries i amargueses,
perquè les Juntes Franceses
ho han decretat així.
No em resta sinó mori;
s'han acabat les agalles,
ja no és hora de rialles,
és hora de recordar
que mai més podré tornar
en els jardins de Versalles!

TOMÀS RIBAS

Cartes de fora

Castellbell i Vilar

BARRI BURÉS

A F. Ripoll i Quinqué — que encara és director de la fàbrica Burés, no sé què deuen entendre per vergonya aquesta mena de gent — no li ha valgut l'experiència de veure que s'havia acabat l'ésser rei i senyor del poble per a convertir-se en un habitant més, com els altres — fora del treball — per a què callés, per a què deixés d'ésser aquell fastigós tipus de "maton", d'espantacriatures.

Dies passats deia — davant de qui sabia sobradament que havia de donar-li la raó, perquè del contrari sap molt ben callar —: "Jo, sóc l'amo allà, i faré el que em darà la gana; sí, senyor; la fàbrica, tant de bo se l'emportés el riu — i amb una rialla imbecil afegia, ensenyant un document —; veieu? Ja la poden cremar, si volen; la tenim tota assegurada."

Pobret! Fes el que et doni la gana, sempre que sigui sense atropellar ningú; del contrari, recorda't que els obrers — amb la República que tant odies — tenen més o menys qui els defensa; i si no, ja saps que han après de defensar-se sols. I la fàbrica, els que necessiten d'ella per viure, no la cremaran, maco, no; però sí que volen ésser tractats com a obrers, tenir els mateixos drets que els obrers, i viure fora d'ella — amb tota la independència i llibertat. — S'han cansat ja d'ésser considerats com aquells negres que viuen sota la tutela d'un "cabo de vara"; s'han cansat ja que, a la comarca, es digués: "Veus, aquell és del Barri Burés".

La dignitat s'ha imposat, i la justícia triomfa. Recordat, doncs, dels fracassos que amb la República — amb la monarquia tot vos sortia bé — t'han portat les teves impertinències. Deixa aquestes gallardies, que ja han passat de moda, i recomana-ho també als teus satèl·lits.

Apa, Francisquet, per avui, prou! Procura obrar amb justícia. Si sempre ho haguessis fet, la Premsa no t'hauria honorat publicant el teu nom i les teves accions, encara que pots restar-li agraït; t'ha popularitzat.

Ara ja tothom et coneix.

PUNT

Calonge

LA NOSTRA PROTESTA

Nosaltres sempre havíem cregut, oh, il·lusos!, que passada aquella desenfrenada disbauxa administrativa d'aquells fatídics temps dictatorials, els nostres nous regidors republicans, posseïts de bona voluntat i alligonsats per l'experiència, no mancarien del bon seny per adaptar-se a la realitat del moment. Dissortadament, no ha estat pas així, i el poble tornarà a ésser víctima de llurs desencerts. Com una bomba ens cau el pressupost municipal d'enguany amb un augment de 14 % sobre el que regia l'any anterior. Cal fer esment que Calonge és un poble que l'adversitat dels temps l'han condemnat a romandre postergat, de migrada vida comercial i d'estat financer insignificant, ruïnós. Segons versió oficial, se'ns vol dotar d'escoles de nova planta i també es tenen en cartera altres mirífics projectes, oblidant que Calonge passa els seus neguits per poder-se mantenir en aparença al rang que li senyala la decència i la civilització.

Digueu-me, doncs, si en els temps durs que travessem els nostres consellers no estaran tocats de la mania de grandeses?... Podem dir ben alt que aquest assumpte de la construcció d'escoles, tal com s'ha plantejat, és impopular. El poble el veu de mal ull, perquè sap que durant llargs anys haurà de suportar tributs onerosos que no estan amb les seves possibilitats econòmiques. Ara que vivim en ple règim republicà, no seria democràtic de cridar-lo, davant de la importància d'aquest projecte, a un plebiscit? La vo-



—Amb aquest gos, penso guanyar la primera medalla.

—Ja li convé, perquè si surt al carrer sense anar emmedallat, li prendran.

luntat del poble és inapellable. Tinguem la susceptibilitat de no emprar els mitjans repugnants dels homes de la Dictadura. Noble intent, aspiració humana i ideal, la construcció de modernes escoles, però no siguem visionaris a l'extrem de no veure que el moment és inoportú, de no tenir la intuïció que anem a donar un pas en fals i de no preveure que els sacrificis econòmics tenen el seu límit que no pot traspassar-se impunement.

Ja que sembla inajornable l'edificació de les escoles, per què no servir-se dels interessos del llegat Roura, creat a aquest fi? És ridícul i incomprensible que hagi pogut prevaler el criteri mesquí oposat d'una reduïda minoria. Res no hi objectariem si les greus conseqüències no recaiguessin sobre el pobre contribuent, i això no és lògic ni és just, i en protestem enèrgicament. No oblidem tampoc que en nostres vells col·legis, que ara tan barroerament ja volen donar-se per inútils, l'infant en sortirà ben instruït si en ells impera el principi d'autoritat i el bon mètode d'ensenyament. De res no serviran les modernes escoles, per higièniques i còmodes que siguin, si no són regentades per mestres enèrgics, conscients de llur sagrada missió...

Com la majoria opinem que cal esperar temps millors, que la situació es normalitzi per portar a la pràctica tan magnífic projecte. No és hora ara de despeses.

Senyors regidors: El poble reclama, exigeix de vosaltres una austera política d'economies, una rigorosa fiscalització administrativa. Que no torni el desordre i la malversació a regnar a la Casa Comunal. Volem que al balcó pugui onejar immaculada la bandera republicana i que l'honor republicà resti intacte.

Això és ço que el poble espera de vosaltres, i vetllarà perquè així sigui.

“VOLNEY”

Anglès

Que el senyor Portes és un viu, això se sap de memòria; però la trampa que tenia parada a les teixidores, això ja és una altra cosa. Ha calgut que es fes una revisió de jornals, per a veure ben clar que ell és l'únic culpable que hi hagi aquesta diferència tan gran entre feines iguals, amb teixidores igualment llestes. ¿Podrà donar l'excusa que és la casa Burés ara? Fa molt temps que el coneixem

però calia atrapar-lo per poder dir als quatre vents que si les teixidores no guanyen prou, la culpa la té solament ell i ningú més.

Els senyors Portés i l'Hortal temps ha que dominen aquestes xicotes igual com si fossin un ramat d'ovelles. I ara jo em pregunto: ¿Què fan les delegades, per a evitar certes injustícies que es cometèn, no diré a diari, però sí que molt sovint? Fins ara ha estat noble la vostra conducta en els diversos casos que se us han presentat; però en d'altres, dormiu una mica massa; i procureu que no vingui dia que us calgui penedir-vos-en.

PEI

REPICS

LA VOLUNTAT DE CATALUNYA

Catalunya, en un plebiscit memorable, votà un Estatut l'Estatut de les seves llibertats.

I aquest Estatut és el que ara Catalunya reclama: aquest, no un altre.

La grandiosa manifestació de diumenge fou, precisament, això: la ratificació ferma, serena, magnífica de la voluntat unànime d'un poble.

LA UNITAT CATALANA

Es una voluntat indomable. A Catalunya hi ha lluites de partit i malvolences i àdhuc odis i rancors fraticides. Hi ha com arreu, un problema social enverinat per irritants desigualtats de classe, i, al nostre país, especialment, per l'oprobri d'una monarquia militarista, reaccionària i despòtica.

Però quan es tracta de fer sentir la veu de Catalunya, el seu desig de llibertat, els seus anhels nacionals, aleshores desapareixen les oposicions, els recels i els rancors. Aleshores, tot Catalunya agermanada, s'alça com un sol home, i mostra com n'és, de fort, el seu desig de llibertat i el seu propòsit de defensar els seus drets.